

"וְהָיָה מִיָּדֵי זֶדְדִּי בְּזֶדְדִּי, וּמִיָּדֵי שַׁבַּת בְּשַׁבַּתוֹ"
And it shall come to pass that from one New Moon to another,
and from one Sabbath to another

(ישעיהו פרק סו פסוק כג)

לוח דינים ומנהגים לעדות ישראל

איחוד בתי הכנסת בישראל
Union of Synagogues in Israel
www.unisyn.org.il

הארגון העולמי של בתי הכנסת
והקהילות האורתודוקסיות
World Organization of Orthodox
Synagogues and Communities

חודש אב תשע"ה

17 ביולי – 14 באוגוסט 2015

המולד: ביום חמישי (16.7.15), בשעה 3 אחר הצהריים, 39 דקות, ו-7 חלקים
זמן קידוש לבנה: מליל שני ד' באב (19.7.15) (נהוג שאין מקדשים לבנה לפני התענית),
ועד ליל שישי, ט"ו באב (30.7.15).

זמן קידוש לבנה לפי עדות המזרח: מליל חמישי ח' בתמוז (23.7.15)

יום שישי, א' באב (17.7.15), ראש חודש אב. תפילת ראש חודש. משנכנס אב ממעטים בשמחה ובמשא ומתן, בבניין ובנטיעה של שמחה. אין לקנות בגדים חדשים, גם אם אין מברכים עליהם "שהחיינו". אסור לרחוץ כל הגוף רחיצה של תענוג, כגון שחייה בבריכה או בים, אולם רחיצה של ניקיון מותר בצונן. עד אחרי ט' באב אסור לכבס וללבוש בגדים מכובסים או מוגהצים שלא לבשו אותם לפני כן. בשבת לובשים בגדי שבת, כמנהג הגר"א. בשר ויין מותרים רק בשבת או בסעודת מצווה. הספרדים מחמירים בכל זה רק בשבוע שחל בו ט' באב, והשנה שהצום ביום ראשון, אין שבוע כזה.

זמני הדלקת נרות ביום שישי א' מנחם אב (17.7.15)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
21:12	מדריד	16:51	מלבורן	20:05	ניו יורק	20:25	ירושלים	19:10	ירושלים
21:19	מרבייה	17:10	יוהנסבורג	19:35	לוס אנג'לס	20:28	תל אביב	19:26	תל אביב
20:28	טורונטו	17:33	בואנוס איירס	21:19	פריס	20:25	באר שבע	19:26	באר שבע
		21:35	מוסקבה	20:41	לונדון	20:29	חיפה	19:21	חיפה
		20:12	רומא	21:23	אמסטרדם	20:20	אילת	19:11	אילת

שבת פרשות מטות-מסעי, ב' מנחם-אב (18.7.15)

שניה של פורענות. חזק. מפטירים בירמיהו ב', ד' "שמעו דבר ה' עד כ"ח" היו אלהיך יהודה" ומוסיפים פרק ג', ד' "הל א מעתה... אלוף נעורי אתה". ספרד ים מוסיפים ירמיהו ד', א' -ב': "אם תשוב ישראל ... יתהללו" **במנחה** קוראים לשלושה בפרשת דברים. אבות פרק ב'.

במוצאי שבת מבדילים על היין. אם יש תינוק שאינו יודע להתאבל על ירושלים, והוא מסוגל לשתות מלא לוגמיו ולכוון בברכה - נותנים לו לשתות. ואם אין תינוק - שותה זה שהבדיל. **יום ו', ח' מנחם אב (24.7.15).** עש"ק חזון. מתרחצים וטובלים לכבוד שבת ככל יום שישי.

זמני הדלקת נרות ביום שישי ח' מנחם אב (24.7.15)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
21:07	מדריד	16:56	מלבורן	19:59	ניו יורק	20:21	ירושלים	19:06	ירושלים
21:14	מרבייה	17:13	יוהנסבורג	19:31	לוס אנג'לס	20:23	תל אביב	19:23	תל אביב
20:22	טורונטו	17:37	בואנוס איירס	21:11	פריס	20:21	באר שבע	19:22	באר שבע
		21:24	מוסקבה	20:32	לונדון	20:24	חיפה	19:17	חיפה
		20:06	רומא	21:14	אמסטרדם	20:16	אילת	19:08	אילת

שבת פרשת דברים, ט' אב (25.7.15) (שלישית של פורענות)

בקריאת התורה, קוראים פסוק "איכה אשא לבדי" בניגון איכה. ללוי חוזרים על הפסוק שלפניו "יוסף" וגו'. מפטירים בישעיה א': "חזון ישעיה", עד (כ"ז): "ושביה בצדקה" בניגון של איכה, חוץ מפסוק י' דנחמתא. אומרים אב הרחמים. **במנחה** קוראים לשלושה בפרשת ואתחנן. אין אומרים "צדקתך צדק". אין אומרים פרקי אבות. מותר לאכול בשר ולשתות יין אפילו בסעודה שלישית, ומפסיק לאכול ולשתות מבעוד יום.

תשעה באב, יום א', י' אב (26.7.15). "צום החמישי". (נדחה)

התענית מתחילה במוצאי שבת עם שקיעת החמה (בירושלים 19:46 (מלבד נעילת הסנדל). חמשת העינויים כמו ביום כיפור. חולצים נעליים 25 דקות אחרי השקיעה. הש"ץ מסיר את הנעלים לפני "ברכו", והציבור אחרי "ברכו". אומרים "אתה חוננתנו" בתפילה. מסירים הפרוכת מארון הקודש, ומתפללים בקול נמוך. אחרי קדיש תתקבל מדליקים את הנר ומברכים "בורא מאורי האש". ממעטים בהדלקת אור. יושבים על הארץ וקוראים איכה בקול נמוך ובניגון עצוב כמקובל. (לדעת הגר"א מברכים על מקרא מגילה אם קוראים במגילה כשרה). קינות, ואתה קדוש, קדיש שלם בלי תתקבל, עלינו, קדיש יתום. נפטרים לביתם ואין אומרים שלום איש לרעהו. **שחרית:** נוטל ידיו עד קשרי אצבעותיו. בשחרית, לאחר שניגב ידו ויש בה רק לחלוחית, מעביר על עיניו. מותר לרחוץ עיניים מלכלכות. רבים נוהגים לא לברך "שעשה לי כל צרכי" (לדעת הגר"א מברך בלילה, כשנועל נעליו). אין מניחים טלית ותפילין. טלית קטן לובש בלי ברכה, ולדעת הגר"א יברך (ראוי לישון בטלית קטן ולצאת מהספק).

בתפילה אין אומרים "פטום הקטורת" ופרשת הקרבנות, אבל אומרים "מזמור לתודה". בשמו"ע שחרית אין אומרים "נחם", והש"ץ אומר "עננו" בין "גואל ישראל" ל"רפאנו". אין הכוהנים עולים לדוכן, ואין אומרים ברכנו, אבינו מלכנו ותחנון. אחר חזרת הש"ץ חצי קדיש, וקוראים בתורה לשלושה בפרשת ואתחנן: "כי תוליד בנים", והשלישי הוא המפטיר. חצי קדיש, ומפטירים בניגון איכה, חוץ משני פסוקים אחרונים: "אסוף אסיפם" (ירמיה ח', י"ג) עד (ט', כ"ג) "נאם ה'". בברכת הפטרה מסיים: "מגן דוד". "הללו", מחזירים ספר התורה לארון הקודש, ואומרים קינות. ראוי להוסיף קינות על השואה.

אחרי הקינות: אשרי ובא לציון, ואין אומרים "למנצח", מדלגים על הפסוק "ואני זאת בריתי", קדיש שלם בלי תתקבל, עלינו, קדיש יתום, ואין אומרים שיר של יום, ונהגים לשוב ולקרוא את מגילת איכה בלי ברכה. אם יש ברית מילה, מלים אחר הקינות. המוהל והסנדק, האב והאם, לובשים בגידים מגוהצים עד אחרי המילה. נותנים הכוס לקטן לשתות, ואסור לאכול עד הלילה. הולכים ביום זה כנזופין ואין שואלים בשלום כשפוגשים חבר. ואם ברכוהו בשלום – ישיב בשפה רפה. אין לומדים תורה, משום שנאמר "פקודי ה' משמחי לב", חוץ מענייני אבילות. עד חצי היום אין עושים מלאכה, ואין יושבים על הספסל. חליצת הנעליים היא מחמשת העיניים, ונהגת כל היום (המקילים בנעילת הסנדל אחה"צ טועים, וראוי להעיר להם) **מנחה**: מתעטפים בטלית ומניחים תפילין ומברכים עליהם. אשרי, חצי קדיש. מוציאים ספר תורה, וקוראים לשלושה בפרשת "ויחל", ומפטירים "דרשו ה'" ככתענית ציבור. חצי קדיש לפני תפילה בלחש. בשמונה עשרה אומר "נחם" ב"בונה ירושלים", וחותרם "מנחם ציון ובונה ירושלים", ו"עננו" בשומע תפילה. שכן – אינו חוזר.

הש"ץ אומר "עננו" בין "גואל" ל"רפאנו" בברכה נפרדת, ו"נחם" בבונה ירושלים. שכן לומר "נחם" במקומו, אומרו בלא חתימה ב"שומע תפילה" אחר "עננו", או קודם "ותחזינה", "ועל כולם" או "אלקי נצור", ואם לא אמר כלל אינו חוזר. ברכת כהנים (כשמתפללים אחר פלג המנחה). אין אומרים "אבינו מלכנו" ותחנון. אחר חצות היום מותר לשבת על הכסא.

ערבית: אחרי ערבית מבדילים על כוס יין ומברכים ברכת הגפן והמבדיל בלבד. יש מקדשים הלבנה ואוכלים 27 דקות אחרי השקיעה (בירושלים – 20:13). מצד המנהג אסור לאכול בשר, לשתות יין ולכבס עד חצות היום למחרת. בשנה זו בה הצום נדחה, מותר להסתפר מיד [מ"ב קנח ד].

יום ו', ט"ו באב (31.7.15): נוהגים בחמשה עשר באב קצת שמחה, כדברי חז"ל סוף מסכת תענית: "לא היו ימים טובים לישראל כחמשה עשר באב". אין אומרים תחנון. בימי הבית השני היה ט"ו אב יום טוב: בנות ישראל יוצאות לחול בכרמים ואומרות "בחור שא עיניך" (תענית כ"ו, ב'). "עוד ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה". הניסיונות לזייף מנהג זה בימינו ראויים לגינוי.

זמני הדלקת נרות ביום שישי ט"ו מנחם אב (31.7.15)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
21:00	מדריד	17:02	מלבורן	19:53	ניו יורק	20:15	ירושלים	19:01	ירושלים
21:09	מרבייה	17:16	יוהנסבורג	19:26	לוס אנג'לס	20:18	תל אביב	19:18	תל אביב
20:14	טורונטו	17:42	בואנוס איירס	21:02	פריס	20:16	באר שבע	19:18	באר שבע
		21:12	מוסקבה	20:10	לונדון	20:19	חיפה	19:12	חיפה
		19:59	רומא	21:04	אמסטרדם	20:11	אילת	19:03	אילת

שבת פרשת ואתחנן, ט"ז מנחם אב (1.8.15) – "שבת נחמו"

קוראים את "עשרת הדברות" בטעם התחתון [ויש הקוראים בטעם העליון]. ביאור הלכה, ס' תצ"ד. הספרדים קוראים בטעם העליון, מפטירים – ראשון משבעה דנחמתא - בישיעה מ': "נחמו נחמו", עד (כ"ו) "לא נעדר".

במנחה קוראים לשלושה בפרשת עקב. אבות פרק ג'.

זמני הדלקת נרות ביום שישי כ"ב מנחם אב (7.8.15)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
20:53	מדריד	17:08	מלבורן	19:45	ניו יורק	20:09	ירושלים	18:55	ירושלים
21:02	מרבייה	17:20	יוהנסבורג	19:19	לוס אנג'לס	20:11	תל אביב	19:12	תל אביב
20:05	טורונטו	17:47	בואנוס איירס	20:51	פריס	20:09	באר שבע	19:12	באר שבע
		20:57	מוסקבה	19:56	לונדון	20:12	חיפה	19:06	חיפה
		19:51	רומא	20:51	אמסטרדם	20:05	אילת	18:58	אילת

שבת פרשת עקב, כ"ג מנחם אב (8.8.15) – שבת מברכין

מפטירים (שני משבעה דנחמתא) בישיעהו (מ"ט, י"ד): "ותאמר ציון" עד (נ"א, ג') "תודה וקול זמרה".

המוולד בליל שבת (22.8.15), בשעה 4 לפנות בוקר, 23 דקות ו-8 חלקים.

במנחה קוראים לשלושה בפרשת ראה. מבר כים חודש אלול שיחול ביום שבת וראשון. אין אומרים אב הרחמים. אבות פרק ד'. יום ה', כ"ח אב (13.8.15). יום כיפור קטן מוקדם. אומרים תחנון.

זמני הדלקת נרות ביום שישי כ"ט מנחם אב (14.8.15)

הדלקת נרות			הדלקת נרות			צאת השבת בישראל		הדלקת נרות	
20:44	מדריד	17:14	מלבורן	19:35	ניו יורק	20:01	ירושלים	18:48	ירושלים
20:54	מרבייה	17:23	יוהנסבורג	19:12	לוס אנג'לס	20:03	תל אביב	19:05	תל אביב
19:55	טורונטו	17:53	בואנוס איירס	20:39	פריס	20:02	באר שבע	19:05	באר שבע
		20:41	מוסקבה	19:56	לונדון	20:04	חיפה	18:59	חיפה
		19:42	רומא	20:38	אמסטרדם	19:58	אילת	18:52	אילת

שבת פרשת ראה, ל' מנחם אב (15.8.15) – שבת ראש חודש

תפילות לשבת ראש חודש. מפטירים בישיעהו ס"ו, א'-כ"ד, "השמים כסאי". הפטרת "ראה" ["עניה סוערה"], היא המשכה של הפטרת "כי תצא" [רני עקרה], ולכן הנהגים לקרוא בשבת זו את הפטרת ראש חודש "השמים כסאי", אזי בשבת "כי תצא" ממשיכים וקוראים בנוסף להפטרת, רני עקרה" גם את הפטרת "עניה סוערה". תפילת מוסף של שבת וראש חודש.

במנחה קוראים לשלושה בפרשת שופטים. אין אומרים "צדקתך צדק". אבות פרק ה'. במעריב מתחילים "לדוד ה' אורי וישעי".

בברכת חודש טוב ומבורך
אליעזר שפר
Eliezer Sheffer

"ואלה שמות"

שמות היישובים בארץ ישראל בפרשות השבוע של חודש אב תשע"ה
מאת משה אייכל

מטות מסעי: "וירד הגבול ומוזה על כתף ים כנרת קדמה"

"קבוצת כנרת" בעמק הירדן.

בתחילת המאה הקודמת, בעת עליית העליה השנייה הקימו החלוצים את קבוצת כנרת, (על שם הכנרת המקראית), בסמוך לחוף הדרומי של הכנרת. החלוצים יישבו את האזור בחירוף נפש תוך שהם חשופים במשך שנים למעשי שוד ורצח של שכניהם הבדואים.

בבית הקברות של כנרת קבורים אישים מפורסמים מאנשי העליה הראשונה והשנייה, ביניהם: ברל כצנלסון, רחל המשוררת וילידת המקום המשוררת נעמי שמר.

כיום מתגוררים במקום מאות תושבים המתפרנסים מחקלאות, תיירות ועוד.

דברים: "מודרך הערבה מאילת ומעציון גבר"

אילת

אילת היא העיר הדרומית ביותר במדינת ישראל, העיר נוסדה בשנות החמישים. כיום מתגוררים באילת רבבות תושבים אשר רבים מהם מתפרנסים מהתיירות בעירם. קיימת במקום ישיבת הסדר "איילת השחר" בראשותו של הרב יוסף רודריגז. רבני העיר אילת הם: הרב יוסף הכט והרב משה הדיא.

ואתחזן: "ואת זולן בכשן למנשי"

רמת הגולן

ההתיישבות ברמת הגולן עתיקה מאד, כבר בתנ"ך אנו מוצאים את הגולן כעיר מקלט, לאחר שכבשו את הגולן מעוג מלך הבשן.

בשלהי המאה התשע עשרה היו כמה נסיונות של יהודי ארץ ישראל להתיישב במקום, אך ללא הצלחה. עם תום מלחמת ששת הימים הוקמו יישובים רבים במקום, כולל בתי ספר, מוסדות חינוך וישיבת הסדר "ישיבת הגולן", בראשותו של הרב אמנון שוגרמן.

תושבי רמת הגולן מתפרנסים בעיקר מחקלאות ותיירות באחד המקומות היפים ביותר בארץ ישראל, המשרה שלווה ואושר על אין ספור המטיילים שגודשים את הנחלים המרהיבים ונהנים מהנוף המדהים במקום.

עקב: "ומן הגדגודה יוטבתה ארץ נזולי בים"

קיבוץ יוטבתה

הקיבוץ נמצא על כביש הערבה בואכה אילת, הקיבוץ נוסד בשנות החמישים, במקום שרידים ארכיאולוגיים המעידים על יישוב במקום בתקופות רבות לאורך ההיסטוריה. כיום מתגוררים בקיבוץ כמה מאות תושבים המתפרנסים בעיקר מחקלאות רפת, מהטובים והמוכרים בישראל, שם מייצרת מחלבת יוטבתה את מוצרי החלב הטעימים שכולנו מכירים. בסמוך לקיבוץ ישנו "פארק תמנע" הגדול שפותח ביוזמת קרן קיימת לישראל.

ראה: "מהוזל זרמש בקמה"

"חרמש"

חרמש הוא יישוב קהילתי בצפון מערב השומרון, יישוב שהוקם בשנות השמונים בסמיכות לכביש וואדי ערה, על מנת לשמור על נוכחות ביטחונית באזור.

באזור חרמש ישנם ממצאים ארכיאולוגיים המעידים על יישוב יהודי במקום בזמן בית שני. כיום מתגוררים במקום כמה עשרות משפחות.

רב היישוב הוא רב צפון השומרון הרב ראובן עוזיאל.

וְהַבִּיאָנוּ לְצִיּוֹן עֵירָךְ בְּרָנָה

איחוד בתי הכנסת והקהילות
Union of Synagogues and
Communities

חודש אלול תשע"ה: בסימן אני לדודי ודודי לי

המועצה הדתית ירושלים ואיחוד בתי הכנסת והקהילות מודיעים על הכנס המרכזי של גבאי בתי הכנסת וראשי הקהילות בירושלים, שיתקיים בעז"ה בחודש אלול תשע"ה, במעמד כבוד הרבנים הראשיים לירושלים.

בתוכנית:

- בית הכנסת כבית מדרש תורני-קהילתי
- הדרכה משפטית לרישום וניהול עמותות של בתי הכנסת בירושלים
- אבטחת בתי הכנסת וביטחון המתפללים
- טקס הענקת עיטורי יקירים לגבאים מצטיינים בירושלים
- תוכנית אמנותית: פייטן וחזן בנוסח כל עדות ישראל

סוכות תשע"ו וְהֵשֶׁב יִשְׂרָאֵל לְנֹוֹהָם

הַקְהֵל אֶת-הָעָם

עצרת עולם התורה

מתחם הכותל המערבי – אולם האירועים "אחר כתלנו"
יום רביעי, ב' דחול המועד סוכות, י"ז בתשרי תשע"ו 30.9.2015, בשעה 18:45
בחסות הקרן למורשת הכותל המערבי

במעמד כבוד הרבנים הראשיים, אישי ציבור, ראשי קהל עם ועדה מישראל ומהתפוצות בהשתתפות גבאי בתי הכנסת ובתי המדרש הקהילתיים, עורכי ומפעילי תוכניות בלימודי קודש, מגידי שיעורים, לומדי התורה ומלמדיה, שוחריה ותומכיה, הקובעים עתים לתורה בכל מקום שהם.

בתוכנית:

- ברכה והוקרה ללומדי התורה ומלמדיה
- סקירת ההתפתחות העצומה של עולם התורה בזמננו
- מצגת עם מגוון התוכניות הקיימות והחדשות לקובעים עתים לתורה
- הענקת עיטורי יקירים למצטיינים בתרומתם רבת המשמעות לעם ישראל, תורת ישראל ולירושלים בירת מדינת ישראל
- תוכנית אמנותית: יצירה מוסיקאלית חזנית למקהלה בסימן "הקהל את העם".

וּנְפֹוצוּתֵינוּ פִּנְס מִיִּרְפְּתֵי אֶרֶץ חשוון תשע"ו-אוקטובר 2015

הפורום העולמי של המנהיגות האורתודוקסית
World Orthodox Leadership Forum
Le Forum mondial des dirigeants orthodoxes
Foro Mundial del Liderazgo Ortodoxo

עצרת הפורום העולמי של המנהיגות האורתודוקסית תתקיים בעז"ה ערב פתיחת הקונגרס הציוני העולמי הלי"ז - בסימן פרשת השבוע לך-לך.

המעוניינים להשתתף - מתבקשים לפנות אלינו בכתב לדוא"ל: unisyn@actcom.net.il
ההשתתפות לנרשמים מראש בלבד.